

Učiteljski tovariš

Stanovsko politiško glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Ne frankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. šek. rač. 11.197. Telefon 3112

Predsedniški zbor sekcije JUU za dravsko banovino

Otvoritveni govor predsednika sekcije tov. Ivana Dimnika

Dvignimo zdrav optimizem v stanu in narodu — Bodoča demokracija — Potreba tesnejših stikov nacionalnih in stanovsko-strokovnih organizacij — Za linijo poštenosti in čut odgovornosti ter samoobrambo — Za koncentracijo in sistemizacijo ljudskega izobraževanja — Za stanovske zadeve — Stanarina — Dvojni zaslužki in poročeni pari — Brezposelnost — Finančni zakon — Za strnjeno stanu

DVIGNIMO ZDRAV OPTIMIZEM V STANU IN NARODU.

Bolj kakor kdajkoli nam je treba v današnji dobi zdravega optimizma, ne fantastičnega idealizma, temveč na realni osnovi in na realnih načrtih zasnovanega. Pesimizem in malodušje nas pokopavata, zato je nezdravo širjenje istega in zanj ne sme biti mesta v naših vrstah. Vere nam je treba, vere v lastno moč, v lastno silo, v uspeh lastnih prizadevanj, trdne vere v uspeh lastnega strokovnega dela, vere v velike sposobnosti svojega stanu, v uspeh, ako sami poprimemo in skupno zavijemo v pravo smer. Zdrav optimizem je treba širiti med narod, t. j. dvigniti je treba vero naroda v lastno silo in moč, v bogate zaklade in njegove sposobnosti, ki jih bo z vztrajnim delom in prizadevanjem dvignil. Močna vera naroda bo premagala vse težkoče, ki prihajajo danes nadenj.

Dvigniti pa je treba tudi vero v državo, v njeno moč in sposobnosti, ki jih ima, da lahko nudi s svojimi prirodnimi bogastvi narodu vse blagostanje.

V tem delu leži velika naloga učiteljskega stanu!

BODOČA DEMOKRACIJA.

S to vero v srcu mora iti s polnim elanom poleg drugih stanov tudi učiteljski stan z vso brzino na delo.

S pesimizmom ne bomo ozdravili, kar je danes nezdravega in kar ni v redu. Le, ako se bodo vsi stanovi zavedali svoje odgovornosti glede svojega strokovnega dela, ako bodo počistili sami v svojih strokah in stanovih, bo nastopilo ono zdravje v stanovih in strokah, ki je predpogoj zdravemu narodu. To je pot za ozdravljenje in oživiljenje moči naroda — to je fundament za zdravo bodočnost. Ista pot vodi tudi do ozdravljenja državnega aparata in do zdrave in močne države.

To je predpogoj in osnova, na podlagi katere se bo lahko pričel širiti in se bo sam širil in poglabljal zdrav optimizem v stanovih in narodu ter s tem v državi.

Zato z vso upravičenostjo lahko zahtevamo večje upoštevanje stanov in strokovnega mnenja pri reševanju javnih vprašanj, izraženega potom stanovskih korporacij.

Z vso upravičenostjo zahtevamo od bodoče demokracije večjega soodločevanja in sodelovanja stanov pri reševanju javnih vprašanj. Le zdravi stanovi so sposobni in edini poklicani strokovno pravilno in po zdravih vidikih usmeriti aktualna vprašanja, ki danes trpe in ne napredujejo zaradi izvenstrokovnih vplivov.

Naša zahteva je, da se uveljavi princip večjega zastopstva ter strokovnega mnenja v vseh javnih zastopih, od občine, preko vseh banovinskih zastopstev do najvišjega državnega zastopstva — narodnega predstavništva.

POTREBA TESNEJŠIH STIKOV NACIONALNIH IN STANOVSKO-STROKOVNIH ORGANIZACIJ.

Iz tega vidika smo poglobili tudi stike z nacionalnimi in strokovnimi organizacijami.

Kakor je učitelj kot poedinec v stiku z nacionalnimi društvi ter je povečini duša teh društev, tako je njegova organizacija poglobila stike z nacionalnimi organizacijami, da z njimi skupno dvigne zdrav optimizem, nacionalno vero naroda v samega sebe in svoje sposobnosti. Ona hoče skupno z nacionalnimi organizacijami usmeriti vse nacionalne pokrete v zdravo smer. Proč od nacionalnega sumničenja, ki je negativno, destruktivno in moralno škodljivo delo, h konstruktivnemu, pozitivnemu nacionalizmu nacionalnega, gospodarskega, kulturnega in socialnega ustvarjanja.

Učiteljska stanovska organizacija pa je poglobila svoje vezi in stike tudi s strokovnimi organizacijami, da skupno z njimi usmeri tudi stanovsko in strokovno delo v zdravo smer. Cilj nam mora biti, da se stanovi in stroke same očistijo in iztrebijo korupcijo, kjer se je pojavila. Poštene ljudi je treba postaviti na odločujoča mesta, čut odgovornosti je treba pri strokovnem delu vzbuditi v vsakem poedincu.

ZA LINIJO POSTENOSTI.

V zadnjem času se očita vodstvu sekcije — da preveč štiti »klerikalce«.

Vsem tem, ki so takega naziranja, moramo odločno izjaviti, da sekcija ne štiti »klerikalcev«, ona ne štiti poedinih oseb, ona štiti edino pošteno in pravično postopanje po zakonu napram vsakemu članu učiteljskega stanu; v polpretekli dobi klerikalnega režima

ni štiti sekcija oseb in »liberalcev«, temveč se je tudi tedaj potezala za isto linijo, ki jo brani še danes, t. j. linijo poštenega, pravičnega in moralnega postopanja po zakonu napram vsakemu učitelju. Ona brani linijo poštene, preudarne in zdrave personalne politike ter se zavzema za nujno potrebo, da preidemo že enkrat iz morja kaotičnega stanja personalne politike, ki grozi, da se bo v njej utopilo vse stvarno delo, le k stvarni, konstruktivni, ustvarjajoči prosvetni politiki.

ČUT ODGOVORNOSTI.

Na žalost moramo še danes, kakor smo morali v drugih erah, še vedno izvrševati zaščito učiteljstva v smeri poštenega, pravičnega in moralnega postopanja z njim. Obžalovati moramo, da neče biti nihče odgovoren za primere, ki so se izvršili v zadnjem času.

Ugotoviti moramo, da se ti primeri nikdar ne bi izvršili, da niso v ozadju izvenradni, lajški vplivi, ki mimo lokalnih oblasti izpodkopavajo z napačnimi in tendencioznimi podatki pravilno in zdravo postopanje ter povzročajo odpor najidealnejših, najkonstruktivnejših in najnacionalnejših delavcev.

Zato je povsem upravičena naša zahteva, da je treba prepustiti odločbo v prosvetni personalni politiki edino oblastvom ter odstraniti vse druge vplive.

Nekdo mora biti odgovoren! Ne pa, da se oni, ki so iniciatorji nepravilnosti, izognejo odgovornosti, se skrijejo za korporacije, oblasti ali celo anonimnosti.

Najstrožje naj bo kaznovana službena nepravilnost v vsakem primeru, a najstrožje naj bodo kaznovani tudi oni, ki z napačnimi in tendencioznimi podatki povzročajo nepravilni in krivični postopek napram učiteljstvu.

Uverjeni smo, da bi za devetdeset stopinj padle pritožbe proti učiteljstvu, in da bi za devetdeset stopinj porastla stanovska, službena in splošna morala, ako bi vsak poedinec moral podajati pritožbe proti učiteljstvu le pismeno pod lastno, osebno odgovornostjo, da bi ga lahko učitelj zasledovali, ako se izkaže krivičnost obtožbe.

K SAMOBRAMBI.

Vera učiteljstva v lastno moč in silo organizacije je na eni strani premala, kakor je na nekaterih primerih pretirana in nezdrava.

Sila in moč organizacije je v članstvu — tega se mora zavedati vsak učitelj!

V samoobrambi je rešitev, a ta samoobramba je odvisna od vsakega poedince. Doba je taka, da mora naš stan odločneje izstopiti. Zavest potrebe javnega udejstvovanja mora porasti v vsakem poedincu.

Pretirano je misliti, da ima organizacija absolutno moč in vpliv pri oblastvih. Nezdravo je zahtevati od organizacije absolutnih uspehov glede osebnih želja in osebnih interesov poedincev ter izvajati konsekvence in delati odgovorno organizacijo, ako se ne uspe in ustreže željam glede osebnih interesov in zahtev, ki jih stavijo poedinci na organizacijo. Moč organizacije leži v zavesti članstva t. j. učiteljstva, da zna zasebne interese tudi podrediti skupnim načelnim, obćim interesom.

Moč organizacije leži pa tudi v tem, kako zna vsak poedinec braniti skupne načelne interese vsepovsod v javnosti ob vsaki priliki in ne, da to obrambo prepušča samo vodstvu in se zanaša na isto.

Danes ne zadošča več, da brani samo vodstvo skupni interes učiteljstva. Vsak poedinec ga mora braniti. Moč stanu se bo pokazala, kadar bodo vsi učitelji, ki so v kateremkoli zastopu stranke, odločno izstopili in zahtevali od stranke ob vsakem primeru, da upošteva načelna stališča učiteljstva v stanovskih in strokovnih pogledih in ne dopušča, da se gazijo; moč organizacije se bo pokazala šele tedaj, kadar bo vsak poedinec odločno nastopil v vseh nacionalnih organizacijah, kadar je potrebno v obrambo skupnih načelnih stanovskih stališč; moč organizacije se bo pokazala šele tedaj, kadar bo vsak poedinec odločno nastopil v vsaki družbi in v javnosti, če se bo skušalo omajevati naša skupna načelna stališča.

Zato abstinencia in odtezanje od javnega dela škoduje. Naše stremljenje mora iti za tem, da bo naš stan zastopan po pristaših v vseh zastopih stranke in kjer to ni, da se izpopolni; naše stremljenje mora iti za tem, da dobimo svoje zastopstvo po pristaših v vseh nacionalnih organizacijah; naše stremljenje mora iti za tem, da dobimo svoje zastopstvo v vseh korporacijah, ki tangirajo prosveto, šolo in naš stan.

ZA KONCENTRACIJO IN SISTEMIZACIJO LJUDSKEGA IZOBRAŽEVANJA.

Klic po koncentraciji in sistemizaciji javnega dela postaja vedno glasnejši in odločnejši. Nujen je izhod kaotičnega labirinta nešteti društev, listov, časopisov in revij.

To stanje ubija v prvi vrsti energije in gnotne žrtve učiteljstva, na katerega se v prvi vrsti reflektira in obrača. Povsod mora biti član in na vse mora biti naročen. Povsod naj sodeluje ter trosi energijo in denar za soudeležbo. To je nemogoče!

To stanje postaja nevdržno. To stanje ubija tudi moralne uspehe in načelno linijo ljudskega izobraževanja, ki se razblinja v sto smeri.

Zato je klic po koncentraciji enakih društev in ustanov upravičen. To stanje je treba urediti tudi iz načelnih ozirov, da se usmeri v enotni pravec, v korist države in naroda. Tudi iz nacionalnih ozirov, obmejno obrambnih je treba nujno urediti to stanje.

STANOVSKO ZADEVE.

Kolikor bomo cenjeni v javnem pogledu, toliko bomo dosegali uspehov v stanovskem pogledu. Tega se moramo zavedati. Tudi v tem pogledu je moč odvisna od dela vsakega poedince.

STANARINA.

Zupanska zveza je na svojem zboru stavila zahtevo, da se občine razbremene za datjave učiteljske stanarine. Učiteljstvo ne oporeka temu, saj je že od prvega početka bilo proti taki ureditvi tega vprašanja in za drugo rešitev.

Dokler pa obstoja eksistenčni minimum učiteljskih prejemkov na sedanji višini, se stanarini načelno ne more odreči. Odreči se ne more tudi iz razloga, ker se od učiteljstva zahteva več kakor od ostalega uradništva, zahteva se vsepovsod sodelovanja, ki zahteva trošenja energije in izrednega dela tudi v izvenradnem času, posebno veliko pa zahteva gnotnih dajatev od učiteljstva zaradi tega dela. Stanarina še davno ni ekvivalent za to delo in žrtve učiteljstva. Tega se morajo zavedati vsi merodajni faktorji, kadar presojajo to vprašanje.

Namen stanarine pa tudi ni stanarina sama, temveč je glavni smoter stanarine urediti stanovanjsko vprašanje učiteljstva, ki ni v redu, ki je boleče in zaradi katerega trpita stan in šola. Kakor so drugi stanovi brez družin upravičeni do udobnega stanovanja, posebno na deželi, tako je tudi učiteljski stan z družino in samski upravičen do skromnega naturalnega stanovanja. To je predpogoj za uspešno delo.

Iz tega razloga zahteva učiteljstva tudi ni pretirana in žrtve niso prevelike.

DVOJNI ZASLUŽKI IN POROČENI PARI.

Avstrijski vzgled zakonite ureditve dvojnih zaslužkov vleče, a povsem krivično bi bilo prenesti ga avtomatično na naša tla.

Potek zborovanja

1. Enotnost slovenskega učiteljstva pri ureditvi razmer v JUU. — Javno udejstvovanje.
2. Pravna in materialna vprašanja učiteljstva. — Brezposelnost učiteljskih abiturientov. — Ureditev manjšinskega šolstva.

V nedeljo 14. I. 1934. se je vršilo v Ljubljani v dvorani Okrožnega urada zborovanje upravnega in nadzornega odbora, predsednikov sreskih učiteljskih društev in članov glavnega odbora JUU. Zborovanja se je udeležilo 7 članov upravnega odbora, 4 člani nadzornega odbora, 2 člana glavnega odbora in 33 predsedniki sreskih učiteljskih društev oziroma njih opolnomočeni zastopniki.

Predsednik tov. Ivan Dimnik je uvodoma podal obširno poročilo o stanovskih in splošnih zadevah (poročilo je uvodoma priobčeno v celoti), pozdravil navzoče, imenoma pa predsednika pred kratkim ustanovljenega sreskega učiteljskega društva v Škofji Loki tov. Vojteha Debelaka.

Tajniško poročilo je podal sekcijski tajnik tov. Kumelj Metod, ki je podrobno opisal delovanje sekcije društev v času od predsedniškega zborovanja v Celju, 24. sept. 1933. V svojem poročilu je obravnaval sledeče: konsolidacija razmer v JUU, vprašanje nastavitve sreskih in banskih šolskih nadzornikov, upokojitev učiteljstva s polnimi službenimi leti, razpis učiteljskih mest, evidenca učiteljev družinskih očetov, udeležba učiteljev, dodeljenih meščanskim šolam, pri zborovanjih s. u. društev JUU, ocenjevanje dela pri JUU za izven-

že prej sem omenil, da eksistenčni minimum ne zadošča. Statistični podatki bi pokazali ponekje obupno sliko učiteljskih družin. Ali naj to sliko še povečamo? Nujno je treba računati s šolanjem otrok ter drugimi okolnostmi, ki so dalekosežnega pomena. Zato se ta problem ne da generalno rešiti, temveč le individualno.

Isto je s poročenimi pari. Upoštevati je treba vpliv tega stanja na šolo in poklicno delo. Statistika nam kaže, da se kaže kljub dvojnemu delu in dvojnemu zaslužku socialna šibkost učiteljskih družin. Zato se tudi ta problem ne da rešiti generalno, temveč le individualno, ako se noče ustvariti nova krivica in zlo.

BREZPOSELNOST.

Lečenje brezposelnosti v učiteljskih vrstah moramo smatrati kot nujno potrebo, proti duševnemu črvu, ki grozi razjedati učiteljski stan in njega podmladek.

Zato moram s tega mesta izreči vse priznanje in zahvalo oblastvom in merodajnim činiteljem za veliko razumevanje in dobro voljo, ki jo kažejo in izvajajo pri reševanju tega vprašanja. Računamo tudi na uvidevnost lastnega stanu, da skuša vsak poedinec pripomoči k ugodnemu reševanju tega vprašanja in pomaga na katerikoli način odpravljati in lajšati to zlo.

Končno pa moramo tudi v tem vprašanju apelirati na državo, da najde sredstva za radikalno rešitev tega vprašanja, ker nas v to sili dejstvo, da je še polno srezov brez učiteljstva, da je še polno razredov prenatrpanih na škodo pouka ter zdravja otrok in učiteljstva, da je še polno šol, kjer so razredi zaprti vsled pomanjkanja učiteljstva.

FINANČNI ZAKON.

Usodna točka vsakega leta je za nas finančni zakon. Z njim se skušajo urediti zadeve, ki so pereče in zahtevajo nujne zakonite ureditve.

Polno je teh zadev in storili smo svojo dolžnost, da smo opozorili merodajne faktorje na te zadeve. V koliko uspemo, je odvisno tudi od strnjeno in edinstva našega stanu.

ZA STRNJENO STANU.

Zato moramo z vsemi svojimi silami pripomoči h konsolidaciji razmer v naši organizaciji. Trenetek je preresen, da bi mogli prenašati notranje eksperimente. Dolžnost nas vseh je, da pripomremo k ureditvi zadev na časten, dostojen in pošten način. Ureditvi tega vprašanja je namenjen današnji predsedniški zbor.

Prosim Vas tovariši, bodimo tudi pri reševanju tega vprašanja na višini, kakor pri reševanju vseh ostalih vprašanj, ki jih radi odmerjenosti na času nisem mogel omeniti.

Naj se vrši današnji zbor v znamenju zavedanja polne odgovornosti napram stanu, narodu in državi.

Tov. Skulj Andrej je prečital resolucijo, naslovljeno izvršnemu odboru JUU v Beogradu, tičejo se izplačila stanarin in možnost upokojitve učiteljske mater, ki so dopolnile 20 let službe z nad 3 otroki. Resolucija je bila soglasna sprejeta.

Poročilo o Mladinski matici z ozirom na sklepe predsedniškega zbora v Celju je podal tov. Skulj Andrej, o delu odbora za sestavo poizkusne številke šolskega lista pa tov. Jože Zupancič.

O pripravah za anketo narodno obrambnih društev je poročal tov. Hočevar Ciril iz Maribora. Zanimivo tozadevno poročilo je podal tudi tov. Vauda Mirko.

Stanje sekcije blagajne je obrazložil tov. Rado Grum ter apeliral na društva, da poravnajo dolgeve in redno plačujejo tekoče prispevke.

O učiteljskem pevskem zboru je poročal pred. Dimnik in je bil z dostavkom, da morejo biti redni člani zbora samo člani JUU, soglasno sprejet pravilnik.

Sledila je debata o tajniškem poročilu in poročilih ostalih referentov. Tov. Lapajne Josip konstatira, da od strani občin, posebno novih predsednikov, ni bil iznešen nikak predlog proti dajtvam za šolstvo in učiteljstvo in so bila na zadnji seji županske zveze izrečena učiteljstvu le priznanja.

Posamezni predsedniki sreskih učit. društev so poročali o razmerah v svojih okrajih in vzrokih, ki ovirajo uspeh šolskega in javnega delovanja. Sprejeti so bili sklepi za ureditev razmer.

Pri naslednji točki dnevnega reda je bilo soglasno sklenjeno, da se odobrava komunike predsednikov sekcij z dne 15. decembra 1933.

in naj se skliče izredna skupščina JUU 4. marca 1934. v Beogradu. Za pogajanja pri ureditvi razmer v JUU izstavi zbor predsedniku banovinske sekcije za dunavsko banovino tov. Đorđe Mirkovu polnomočno pooblastilo.

Soglasno je bil sprejet predlog, da naj se udeležijo kot zastopniki s. u. društva izredne skupščine v Beogradu oni delegati, ki so zastopali društvo na glavni skupščini v Ljubljani. Če je odšel delegat iz sreza, naj ga zastopa njegov namestnik.

Sledilo je poročilo o javnem udejstvovanju učiteljstva.

Za izpolnitev statistike bo razposlala sekcija vsem s. u. društvom posebne formulacije.

Z ozirom na preobčutno obremenitev sekcije blagajne ne moremo dostavljati brezposelnim učiteljskim abiturientom stanovskih listov. Vsem, ki se zanje zanimajo, so na razpolago pri tovariših v posameznih krajih. Vodstvo sekcije je pobraščeno, da po svojem preudarku podpira samoizobraževalne akcije brezposelnih učiteljskih abiturientov iz fonda za učiteljski naraščaj. Korporacije učiteljskega naraščaja, ki so izven stanovskega okrilja, se iz organizacijskih sredstev ne bodo podpirale. Predlog novomeškega učit. društva glede novih dajev za brezposelne učiteljske abituriente bo dostavljen sreskim društvom v izjavo.

Sodelovanje sekcije pri skupni akciji nacionalnih društev je bilo soglasno odobreno.

Sekcijo se pobrašča, da pristopi kot član k Jugoslovanski Češkoslovaški Ligi, Jugoslovnslovensko Bulgarski Ligi in k Društvu prijateljev poljskega naroda.

Po končanem dnevnem redu je bilo zborovanje zaključeno ob 14. uri.

JUU SEKCIJA

ZA DRAVSKO BANOVINO.

V Ljubljani, 14. jan. 1934.

Skupna seja upravnega in nadzornega odbora, predsedniškega zbora in članov glavnega odbora JUU — sekcije za dravsko banovino, ki se je vršila v Ljubljani, dne 14. januarja 1934., je razpravljala o ureditvi spora v JUU in je soglasno sprejela sledeče sklepe:

1. V celoti se osvajajo zaključki konference predsednikov banovinskih sekcij JUU z dne 14. in 15. decembra 1933. v Beogradu.

2. Izredna skupščina JUU naj se vrši 4. marca 1934. v Beogradu s sledečim dnevnim redom:

- izprememba pravil;
- sprejetje poslovnika za skupščine;
- priobčitev ostavke izvršnega odbora in nadzornega odbora JUU;
- izvolitev novega izvršnega in nadzornega odbora.

Predsednik:
Dimnik Ivan.

Tajnik:
Kumelj Metod.

Lojze Zupanc:

Več luči!

Se v preteklem času so razni »izboljševalni sistemi« na polju ljudskošolske reforme tlačili mladino s svojimi stereotipnimi predpisi. Ko pa je v času svetovne vojne in v letih po njej človeštvo spoznalo vse dvomljive dobrine raznih izumov, so se čez noč ustvarile ločine, čez noč so se rodile gospodarske in socialne diference, kakršnih dotlej nismo poznali.

To široko vzvalovano socialno gibanje in gospodarska preorientacija sta krepko odjeknili tudi na stene naših učilnic in oznanjali uro, ko bo treba obračunati z vsemi dotedajnimi sistemi, ki so dušili dinamično silo doraščajoči mladini, in stopiti na pot iskanja in uspešnega razvoja; katedersko neupoštevanje mladinske psihologije se je moralo umakniti kritičnemu razmišljanju vseh problemov, ki so obetali samostojno ustvarjanje in duševno svobodo.

To novo vzgojno prizadevanje so spočetka razni šolniki različno definirali. Nivo novoustvarjajoče šole se je pričel dvigati prvenstveno v krajih, ki so že po svoji strukturi in kulturni zrelosti izkazovali potrebo za preorientacijo. Znano dejstvo pa je, da so se mnogi vzgojitelji že preje zavedali, da prav za prav ni pravilno učenca presojati samo z vidika mehansko-pozitivnega znanja, vendar so mnogi z idejami vred klonili pred tesnimi predpisi, ki so odobravalni šablonsko plat poučevanja.

Iz mest so nove ideje kaj kmalu poletele na podeželje. »Popotnik« je pričel vzgajati novo generacijo vzgojiteljev, razni tečajji so dokazali pravico obstoja, mlade sile, prešinjene z novim duhom so se razkropile po naših selih uresničevati vzvišeno pojmovanje nove šole, in pričelo se je buditi zanimanje za moderno podeželsko šolo.

Urednik »Popotnika« je ob priliki znanega avgustovega intervjuja z A. Žerjavom, dejal: »Pri reševanju problema podeželske šole pa se nam bo treba ozirati na dve glavni delovni področji, ki se morata neprestano medsebojno izpopolnjevati in pospeševati, namreč na skrb za izboljšanje njenih zunanjih delovnih pogojev in notranjo preosnova njenega izobrazbenega dela.«

Notranja preosnova je poglavje zase, ki se je dokaj dobro rešilo s komaj izišlimi učnimi načrti, za katere bo poslednja sodba končno le prihranjena vsakemu posameznemu učitelju.

Oglejmo si поблиže drugo plat predloga, ki ga je podal tov. urednik Senkovič M.!

Zunanji delovni pogoji morajo postati drugačni kot so. Današnja preobčutenost učitelja z različnimi izvenškolskimi obveznostmi ni v skladu z njegovim internim šolskim udeleževanjem. Kot vodnik in vzgojitelj 50, 80, da celo 200 tih otrok, potrebuje potrebno pripravo za uspešen pouk. Tudi ostali administrativni posli zahtevajo dnevno urico ali dve vestnega dela. Toda s tem se ni rečeno, naj bi se učitelj odtegoval vsakemu izvenškolskemu udeleževanju. Nasprotno! Zeleti je le, da bi

se močne osebnosti zavzemale za kulturni razvoj šolskega okolisa. V tem pogledu so storjene že velike stvari, ki jim nikakor ne gre odrekat večje ali manjše požrtvovalnosti. Toda eno je, kar nas lahko dovede do napačnega pojmovanja v tem pravcu: prevelike zahteve, ki se nalagajo dandanes na šibka ramena podeželskih učiteljev, so zlasti v pogledu izvenškolega delovanja ustvarile nepravilno razmerje med delom v šoli in med delom izven šole. Povečini so danes podeželski učitelji duša vseh mogočih društev. In to je tudi prav. Kulturno dozorevanje našega naroda rodi z vsakim dnem večjo potrebo po lastni, čim popolnejši skrbi, ki naj nudi možnost, da se vsi poklicani javni delavci udeležujejo za narodov blagor. Ali v koliko se to prosvetno ugabljanje strinja z zmoglostjo, ali če hočete tudi v nemno podeželskega učitelja, zlasti začetnika, ki prične orati ledino in se mora boriti z raznimi predsodki našega sela, o tem še ni padla končna beseda. Samouprava učiteljstva ma šoli je pereč problem naših podeželskih šol. Osvetliti ga z vseh strani je skoro nemogoče. Predpogoj vsake šolske reforme je složno delo na šoli.

Avtoritativna moč nekaterih šolskih upraviteljev na eni, in češča malobrižnost do zadev, ki tangirajo »podrejenega« učitelja na drugi strani, pa le neugodno vpliva na učiteljstvo ene šole, da, časih vsega sreza, da sploh ne govorimo o načinih izražanja upraviteljeve moči, ki žalijo in ponižujejo podrejeno učiteljstvo. Slovenski del jugoslovanskega učiteljstva ima močno in pestro stanovsko časopisje, ki ga vzdržuje učiteljstvo samo in je nanj upravičeno ponosno. Kako bi bilo, če bi eden teh glasil razpisal anketo o samoupravi učiteljstva na šoli? Koliko tožba, koliko solzavih pisem bi neki prejelo uredništvo?!

V času, ko se tolikanj borimo za moderno obliko podeželske šole, je nujno potrebno, da se končno uredi vprašanje nadzorniških mest. Pri tem mislim na nadzornike, ki naj bodo izkušeni in priznani praktiki, katerim naj bi služba nalagala pedagoško skrb dodeljenih jim šol oz. učiteljstva. Biti bi morali svetovalci za dobro in uspešno stvar. dočim naj bi bili administrativni posli prosvetne uprave sreza poverjeni tako zvanim referentom. Pri nadašnjem kompliciranem prosvetno-upravnem aparatu enega sreza pa je težko misliti, da bi za to dvojno delo zadoščala ena sama moč. Kakor mora učitelj dobro poznati mentaliteto šolske občine in biti poznavalec njemu izročeni otroških duš do najtanjih in najglobljih potreb in želja, če hoče zeti uspehe, tako bi moral biti za učiteljstvo enega sreza postavljen nadzornik-svetovalec, ki bi se z vso dušjo lahko posvetil svojemu instruktivnemu delu ter bi se iz razumljivih nazibov lahko zanimal za razvoj in sposobnosti učiteljstva v svojem srezu. Dokler ne bomo dosegli tega, dotlej je tudi več ali manj brezplošno izgubljeni besede o duhovnem razvoju moderne podeželske šole, kakor tudi o izboljšanju njenih zunanjih delovnih pogojev.

Potek razprav za izredno skupščino in sporazum v JUU

JUGOSLOVENSKO UČITELJSKO UDRUŽENJE BEOGRAD.

Beograd, 11. januara 1934 god.

Na osnovu pismenog zahteva šest sekcij-skih uprava, a u smislu propisa čl. 32 pravila, izvršni odbor J. u. udruženja po ranije doblenom ovlašćenju od glavnog odbora, na sednici svojoj od 11 januara 1934 godine, doneo je odluku, da se sazove vanredna skupščina udruženja za 4 mart 1934 g. u Beogradu sa ovim dnevnim redom:

1) Otvoranje skupštine, izbor sekretara i overača zapisnika, i odbora;

2) Glasanje o poverenju izvršnom i nadzornom odboru;

3) Izbor novog izvršnog i nadzornog odbora;

4) Donošenje izmena i dopuna u Pravilima;

5) Donošenje izmena i dopuna u Poslovniku.

Početak rada u 9 časova.

Naknadno će se objaviti dvorana, gde će se skupščina održati.

Traženo je odsustvo za delegate, kao i povlastica za vožnju.

Punomoćija će se predati sekretaru izvršnog odbora, od koga će se dobiti ulaznice za dvorana.

O svemu ostalom daće se na vreme potrebna obaveštenja preko Narodne prosvete.

Molimo upravu sekcije, da ovo dostavi upravama sreskih društava.

Predsednik

Sekretar: Jugoslov. učit. udruženja:
Radojević. Damnjan Rašić.

KOMUNIKE

Upravnog i Nadzornog odbora Jugoslov. učit. udruženja sekcije za Dunavsku banovinu sa zajedničke sednice održane dana 26/XII o. g. u Novom Sadu.

Upravni i Nadzorni odbor J.U.U. sekcije za Dunavsku banovinu održao je dana 26/XII 1933 god. u Novom Sadu sednicu, na kojoj je predsednik g. Đorđe Mirkov izložio stanje u udruženju. Izveštaj je primljen jednoglasno i odobren stav predsednika.

Sporazum primljen na zajedničkom sastanku pretstavnika svih 10 sekcija 14 i 15 decembra u Beogradu primljen je nepromenjen i jednoglasno, s tim da se u smislu sporazuma traži saziv vanredne skupštine 4 marta 1934 god. u Beogradu sa već utvrđenim dnevnim redom od pretstavnika svih sekcija.

Upravni i nadzorni odbor pregledali su sve račune i blagajnu sekcijisku i našli je u potpunom redu i odobrili sve finansijsko poslovanje. Imovina društvena danas iznosi Din 400,000.—

Rešeno je da se raspiše stečaj za idejne skice za gradnju doma i u te svrhe odobreno je Din 7000.—. Ustanovljen je i raspored prostorija u domu.

Uzet je sa odobrenjem na znanje referat predsednika o tekućim poslovima u udruženju.

Zatim je rešeno da se učine potrebne pretstavke u pogledu naplate poreza na učiteljske prihodnosti, u pogledu regulisanja drva i drvarine, izdržavanju škola i budžetiranju, pa je sednica zaključena.

Predsednik:
Mirkov.

Sedemdesetletniku tov. Antonu Kosiju

Skoro ne morem verjeti, da se je 16. t. m. obnovil že sedemdeseti Tvoj rojstni dan. Saj menda vendar ni še tako dolgo, ko me je življenjska pot po Tvoji in žal prehitro umrlega učitelja idealista Rudolfa Vrable zaslugi privela v ponosno in narodno zavedno Središče ob Dravi, kjer sem še-le drugo leto okušal takrat učiteljstvu še bolj skromno nego danes odmerjeno skorjico kruha.

In vendar je res. Saj je od takrat zatonilo v večnost že nad trideset let. Ti si bil takrat v najlepši moški dobi, poln ustvarjajoče sile in si imel že za seboj blizu dvajset let plodnosnega dela v šoli in izven šole. Tvoje literarno delovanje je bilo že znano in priznано širom domovine. »Zabavna knjižnica« je že takrat zabavala v več desetstisočih izvodih našo slovensko mladino in jo bodrila za vse lepo in dobro. Pa ne samo zabavala, ampak tudi poučevala je mlade in stare. »Narodne legende« v treh zvezkih so bile priljubljeno čtivo zlasti mladini in preprostemu ljudstvu. »Saljivi Jaka« je že naš vedril in kratkočasil z nepokvarjenimi šalami. »Zlate jagode« smo zobali z užitkom mladi in stari. Za izpremembo pa smo včasih zopet posegli po kateri izmed Tvojih »Sto legend«. Po naših šolah smo že prepevali Tvojih »Štirideset napevov za šolske pesmice«. — Vinogradniki so se že branili »Peronospore ali strupene rose« po Tvojih navodilih in »čuvali vinsko trto«. Tvoj »Umni kletar« je že takrat našel po Družbi sv. Mohorja pot v skoro slehernu slovensko hišo in klet in tako izdatno pripomogel do zboljšanja našega takrat še dokaj primitivnega kletarstva.

Torej cela vrsta del, ki so bila zlasti v tisti dobi — pred štiridesetimi leti, ko ni

bilo pri nas še literarne nadprodukcije ter smo bili v tem oziru še dokaj siromašni in uborni — prav potrebna in koristna. Saj so zanesla lepo oblikovano tiskano besedo med najširše plasti ljudstva, ga zabavala in učila in mu v izdatni meri pripomogla k moralnemu in gnotnemu podvigu.

Da nisi pozabil v teh toliko produktivnih letih na stanovsko strokovna vprašanja, je pri Tebi, ki si bil z dušo in telesom učitelj, samoobsebi umevno. O tem pričajo Tvoje razprave v takratnih letnikih »Popotnika«.

Kot sin naših, od Boga blagoslovljenih Slovenskih gor, si seveda bil še poseben ljubitelj lepe pesmi. Zato si zlasti v drugi polovici svojega vestranskega javnega delovanja ustvarjal in ustvaril »šopke« in »venčke« pesmi za šolsko mladino večinoma po narodnih napevih. Pri šolskih mašah si videl veliko vrzel, ko smo gonili stare, po melodiji in tudi besedilu največkrat tuje in že obrabljene cerkvene pesmi. Zlagal si nove, lažje in bolj melodijozne, ki so se mladini in ljudstvu prikupile in mu segle bolj v dušo. Za šolske prireditve si oskrbel kratke preproste nastope in spevoigre, da ni bilo treba segati po tujih delih in se z njimi mučiti ne učiteljstvu in ne mladini.

Tako je potekalo Tvoje dolgo življenje vedno v neprestanem delu in ustvarjanju moralnih in gnotnih dobrin za ljudstvo in mladino. Bil si res učitelj ne samo lastni šolski mladini med štirimi stenami, ne samo na vrtu, ko si jo praktično učil umne sadjereje, ampak tudi mladini in odraslim širom naše domovine. S svojim vzgledom in besedo pa si bil učitelj tudi nam mlajšim učiteljem. Marsikaterega je tvj vzgled vzpodbudil, da je prišel za pero, da se je lotil tega ali onega obče koristnega posla, katerega bi se najbrže ne bil nikoli. Zato je imelo prav vzgledno ormoško učiteljsko društvo, ko Te je ob Tvoji upokojitvi po štiridesetem letu službovanja v Središču izvolilo l. 1925. za svojega

častnega člana »kot vnetega pospeševalca društvenih koristi«.

Pri Tebi me ni prav nič začudilo, da se še sedaj ne moreš popolnoma ločiti od šole in njene mladine ter prostovoljno poučujes priljubljeno Ti petje. Tako ostajaš kljub svojim sedmim križem sam mlad med mladimi in še vedno lahko vodiš kot načelnik podružnico »Sadjarskega in vrtnarskega društva« ter opravljaš tajniške posle središke »Hranilnice in posojilnice«. Da Te Tvoja ustvarjajoča sila še ni zapustila, so nam v dokaz publikacije, ki so zagledale beli dan še po Tvoji upokojitvi skoro vsako leto vsaj ena, če ne več.

In Tvoj udobni, za marsikoga izmed nas tedaj naravnost razkošni dom, je delal čast ne samo Tebi in Tvojim, ampak celemu stanu. Koliko učiteljstva je v njem uživalo gostoljublje, koliko veljavok različnih stanov ga je posetilo. Ti in Tvoj ponosni dom pa sta kazala vsem, da učitelj že takrat ni bil zadnji v praksi stanov, četudi so ga mnogi smatrali kot takega.

Pa Tvoje s toliko ljubeznivi in strokovnim znanjem negovane gorice! Še sedaj mi je toplo pri srcu, ko se spominjam tistih lepih uric, ko smo se zbirali v Brebrovniku in na Kogu ter uživali rajsko lepoto Ormoških gor in žlahten sok Tvojega dela in truda.

Tovariš Kosi! Z upravičenim ponosom in z zadovoljstvom v srcu se ob svoji sedemdesetletnici lahko oziraš na razmeroma dolgo in z mnogimi uspehi venčano življenjsko pot. Zato pa: Še mnogo zdravih in zadovoljnih let! —ski.

Smučarski tečaj

Moj fantič je v Gorjuše vandroval...
(»Ponarodela.«)

Kdo je še danes, ki bi mu glas belih zvonov iz snežnih poljan ne segel v dušo in srce

v času, ko v debelem snegu ves izmučen in utrujen zaživžga gams, ko se v temnih gozdovih Pokljuke oglasi pesem drvarja, ki driča les v dolino, ko se nad meglinim morjem koplje iz oblakov praviljni Triglav, oblit z bleščečim zimskim soncem, nalik enemu samemu, nikdar pozabnemu, orjaškemu, v tisočletjih izbrusenemu, večnemu kristalu, do dna čistemu in pristnemu simbolu svoje zemlje in klenih, nikdar omahujočih, kakor skala trdih ljudi; kdo je še, da bi mu ob vseh teh čarobnih praviljcah ostalo srce zakrknjeno? Odzovi se klicu polnega, lepega, pristnega življenja, pomisli, da je človeku dana prilika uživati te lepote samo skozi dobo enega življenja in če bi ga v pričetkih zamudil, si ga zamudil za večno. Tvoja duša bo ostala mrka in pusta, gredi od streh in plazj po strminah pa bodo prežali na te vse življenje, kakor zle pošasti in še v sanjah ti ne bo prizanešeno.

Beli zvonovi so zapeli, oglasilo se je od Ratitovca, Blegaša in Črne prsti, odjeknilo je od Stola, Golice in Kepe ter se zgubilo v Pokljuko preko Galetovca, Mrzlega studenca, Ogorelka, Vražjega roba in Boca na zelenem triglavskem snegu.

Da bi ne šli za klicem teh belih zvonov! Smučke na rame, pa hajd v Gorjuše.

Zamrgolelo je pred kolodvorom v zimskem pobožnem jutru. Do vratu oprtan in so žarela lica v objemu trdih plovoh. Dobro namazane vezanke in bele stogle, sukničji, rokavniki, palčniki in čepice so pričali, da se je vsak dobro pripravil in da gre svest si na snežne poljane. Se je zgodil čudež? Skoraj da. Učitelji gredo na smuk.

Kdo bi nosil v prelepe Gorjuše, kjer žive ljudje kod redko kje in taki, da jih ni daleč na okrog, vse ono, česar bi ne mogel pogrešati za kratkih osem dni, poldrugo uro v strmi breg! Dvoje sani, v enih vprežen vol, v drugih konj, z vrhom obloženih, se je počasi pomikalo iz Bohinjske Bele po globači vkreber. Pred njimi je šla cela vojska smučarjev, ki

Splošne vesti

— **Uvažujte!** Cenjeno učiteljstvo dravske banovine opozarja Učiteljski dom v Ljubljani, da pripravljajo priročno zbirko šolskih spominskih proslav za vse leto v vezani in nevezani besedi. Vsebovala bo tudi primerne igrice in prizorčke. Ko bo snov vsaj v glavnem zbrana, bomo razposlali poziv na prednaročilo.

— **Izvrstno priročno učilo je zemljevid »Kamniške planine, Ljubljansko polje, Gorenjska ravnina«.** Njegovo rabo pri pouku je priporočila šolska oblast. Naročajte ga! Pri večjem naročilu stane samo 4 Din. Dobite ga pri Učit. domu v Ljubljani.

— **Himen. Tov. Mahkota Milan,** učitelj v Hrastniku se je poročil z gđc. Pavlo Hallerjevo, učiteljico v Dolu pri Hrastniku. Zavednemu stanovskemu in sokolskemu paru želimo obilo sreče.

— **Dne 15. aprila 1934** poteče 80 let, kar je bil rojen prof. Anton Bezenšek, glasnik zblizanja vseh bratov na slovanskem jugu. Da se primerno proslavi 80 letnica zaslužnega prosvetnega delavca med južnimi Slovani, je sklenil podpisani odbor, da se bo vršilo prihodnje leto spomladski odkritje spominske plošče na Bezenškovi rojstni hiši v Bukovju pri Celju. Za to slovesno prireditev, ki se je bodo udeležili tudi bratje Bolgari, bo izdal odbor monografijo o prof. Antonu Bezenšku z obširnim življenjepisom in popisom njegovega velikega in plodonosnega delovanja med južnimi Slovani. Knjiga, ki bo izšla ob začetku leta 1934., bo obsegala nad 100 strani velike osmerke in jo bo krasilo nad 20 slik na finem umetniškem papirju. Ker bo knjiga v resnici monumentalno delo, ki bo dostojno predstavljalo veličino našega rojaka, ne le pri nas, ampak tudi izven mej ožje domovine, jo bo skušal podpisani odbor nuditi pod lastno ceno, zato, da se delo čim bolj razširi med ljudstvom. V ta namen vrši odbor nabiralno akcijo za zbiranje prostovoljnih prispevkov oziroma za zbiranje naročnic vneprej, da more vsaj približno določiti naklado. Kdor pošlje vsaj 20 Din vneprej, se mu dopošlje knjiga kakor hitro izide, priporočeno na njegov naslov, do čim bo veljala v prodaji najmanj 30 Din. Delo bo jako dobrodošlo šolskim in prosvetnim knjižnicam. V primeru pojasnili v drugih obvestil pa se blagovolite obrniti na naslov: Dominik Bezenšek, Ljubljana, Zeljarska ulica 6.

— **»Nova kuharska knjižica«** je izšla in bo posebno dobro došla podeželskim dekliskim nadaljevalnim šolam. Knjižica ima v kratkem podan nauk o hrani, kuhinji, kuharici itd. Vsebuje 200 prav dobrih receptov, ki tvorijo lepo zaokroženo celoto vseh potrebnih navodil. Posebna prednost knjižice je, da se je avtor oziral le na domače pridelke in s tem tako rekoč dokazal, da je ves import pridelkov in izdelkov živilske stroke popolnoma nepotreben. Prav bi bilo, da se ta knjižica potem šol razširi po deželi. Naroča se v Učiteljski knjigarni ali pri tov. Božo Račiču, Rožna dolina pri Ljubljani. Cena Din 10.—, pri večjem odjemu popust.

— **Vsa šolska vodstva** opozarjamo na letošnji cenik veletrgovine s semeni Sever & Komp. v Ljubljani, ki je zelo uporaben pri kmetijskem pouku, saj so precej izčrpna navodila sestavili in pregledali naši najboljši strokovnjaki. Tudi na novo pridejani podatki o zdravilni učinkovitosti rastlin bodo prišla vsakemu učitelju v šoli in izven nje zelo prav. Po informacijah, ki smo jih dobili pri tvrdki Sever, bi bila firma zelo hvaležna vsakomur, ki bi jo opozoril na zdravilne moči tistih kulturnih rastlin, o katerih doslej ni mogla dobiti zanesljivih podatkov in s katerimi bi prihodnje leto izpopolnila cenik. Tudi razna druga opozorila, katera bi pripomogla k še večji

niso nič manj pihali od vola in konja. Marsikdo se je ugriznil v koleno, pa je krepko stisnil zobe, da bi ga ne bilo morda še kdaj sram. Globača sama in ride v njej so sličice skrivnostnemu snežnemu rovu, ki ne more držati nikamor drugam, kakor samo v raj snežnih poljan. Gospe so pihale, gospodje s kapami so si brisali pot. Vročina jim je silila v srajco in sukničji. Pa jo je urezal gospod Jože v svoji inteligentni butici in zataknil sukničji za oprtnik. Globača ni odjenjala, pa tudi gospod Jože ne. Še srajce je znebil. Kaj pa zdaj? Iz kože bi skočil in noge bi odgriznil, tako ga je strupilo. Obupal bi, kaj neki bi naredil? Pa so vriskali pred njim in za njim mladi, življenja polni ljudje. To ga je menda vzpodbujalo. Na vrhu nas je skozi tenko megleno kopreno prvo pozdravilo sonce. Vrnili smo mu krepek »smuk« v pozdrav.

Čakalo pa nas je še večje presenečenje, katerega se ni nihče nadejal. Pred vzhodom v vas so nam preljudi Gorjušani postavili — slavolok. Koketno se je belil v soncu napis: »Pozdravljeni začetniki!« Obstrmeli smo. Šolski otroci, na smučeh, stoječi v dveh dolgih vrstah ob vsaki strani gazi, so nam zaklicali v pozdrav prisrčen »smuk«. Iz vrste je stopil mali slavnostni govornik, dvignil glavo po gorjuško, se oprl na palice in slovesno spregovoril: »Pozdravljeni zakasneli začetniki in beli umetnosti. Mi, gorjuški šolarji, vam želimo v naših snežnih Gorjušah obilo zabave in dobre ga smuka. Želimo vam tudi, da bi se v teh kratkih dneh, ki so vam dani, izurili tako, da boste s ponosom prebrali drugo stran napisu na slavoloku. Tole gorjuško čedro pa vam poklanjamo v spomin kot najdražje naših dedov in pradedov. Kadar se bo kdo ob njej spomnil na Gorjuše, naj ve, da bo pri nas vedno in povsod dobrodošel.«

Ko se je gospod Jože zahvalil mlademu navdušenemu govorniku in sprejel prvo trofej na svoji težavni križevi poti, smo slo-

točnosti in izpopolnitvi cenika, bi rada upoštevala pri prihodnji izdaji. Razen cenika je izdala ista tvrdka tudi letos dva letaka (iste velikosti kot sta lanska o domačih in tujih ptičih) o vlaknastih, oljnatih in krmskih rastlinah. Slike so čedno barvane in opremljene s točnimi popisi in podatki, ki bosta izvrstno služila kot učila na vsaki šoli. Letake prodaja po lastni nabavni ceni po Din 150 trgovina s semeni Sever & Komp v Ljubljani, kjer se jih lahko tudi naroči. Sole naj nikar ne zamude ugodne prilike in naj si za mal denar nabavijo izvrstne pripomočke za pouk.

— **Elektrotehniški vestnik** je strokovna revija, ki ga izdaja Zdrženje elektrotehničnih obrti za dravsko banovino. V zadnji številki, ki je izšla meseca decembra (23. dec.), je priobčena izčrpna statistika vseh električnih central v banovini. — Ker se mnogi učitelji zanimajo za to panogo našega gospodarstva in ker je med njimi cela vrsta gospodarskih delavcev, bodo gotovo naročili to številko, ki se razpečava za malenkostno ceno Din 12.—. **Knjižnice učiteljev-kulturnih in gospodarskih delavcev ne bodo ostale brez te številke.** Naroča se v Učiteljski knjigarni.

Osebne zadeve

— **i Napredovali** so učitelji(ce) v VIII. skupino: **Hrček Marija** iz Polja; **Pustotnik Marija** iz Slivnice; **Čeh Ivo** pri Sv. Ani v Sl. g.; **Križnar Vilma** iz Blok; **Radonič Ana** iz Loškega potoka; **Gerbič Lambert** iz Sp. Polskave; **Grim Gabrijela** iz Cerkelj. — V VII. skupino: **Korman Alojzija** iz Vuhreda; **Novak Gregor** iz Vrhnik; **Unger Matilda** iz Ruš; **Podboj Elza** iz Begunj; **Gselman Roza** iz Cvena; **Ivanuša Angela** iz Fikšincev; **Apih Marija** iz Hoč; **Svetek Pavla** iz Šmarjete; **Šobar Marija** iz Toplic; **Lešnik Terezija** in **Jožefa** iz Podove; **Leskovec Amalija** iz Krke; **Furlani Ladislav** iz Gor. Jezera; **Mahnjič Ivana** iz Zagorja; **Mrak Marta** iz Mengša; **Likar Marija** iz Ruš; **Zvan Andrej** iz Koroške Bele; **Frece Valentin** iz Koprivnice; **Jaklič Vida** iz Gerlince; **Kline Drago** iz Senovega; **Damjanič Draga** iz Celja; **Gradišar Ana** iz Brezovice; **Uršič Anton** iz Horjul; **Omerza Zdravko** iz Ljubljane; **Hribernik Edvard** iz Zirov; **Koritzyk Marija** iz Šmartna pri Litiji; **Zupančič Andrej** iz Mokronoga; **Bizjak Marija** iz Mokronoga; **Brezovnica Ivana** iz Mokronoga; **Bizjan Lea** iz Tržišča; **Straus Berta** iz Doberne; **Savnik Renata** iz Tržišča. — **Prevedeni** v IX. skupino: **Prek Pavla** iz Dobrepolja.

Učiteljski pravnik

— **§ Pripravnikom** sporočamo v zadevi **vnitve odtegnjene stanarine** za čas od 1. aprila 1931. do 1. aprila 1932., da se bodo poslale priznanice v kratkem realizirale potom dravske finančne direktorije v Ljubljani. To v znanje vsem, ki se obračajo v tej zadevi na sekcijo JUU.

Mladinska matica

Odkar smo uvedli popust na knjige M. M. smo razprodali 2629 izvodov rednih publikacij (od teh 739 vezanih), 375 izvodov izrednih publikacij in 84 vezanih letnikov »Našega roda«. Sezite po knjigah, dokler je še kaj zaloge!

Pri naročilih na posamezne številke »Našega roda« po 20 par, naj vsak navede, ali

vesno vkorakali. Vsak je komaj čakal, da prebere še drugi napis in vzradošen je bil, ko je čital: »Smuk mojstri!« Nihče ni podvomil, da to ne utegne biti res, ko se bo vračal.

Tisti, ki še niso bili v Gorjušah, so občudovali prelepo gorsko vas. Po globeli in ob straneh raztresene kočje so nas kar klicale in vabile pod svojo streho. Med njimi pa se je kakor velika snežna kepa belila nova, komaj pred petimi leti zidana, moderna enorzredna šola. Razdelili smo se po hišah, za središče pa je bila prijazna Torkarjeva domačija. Uredili smo še vse potrebno, zvečer pa smo se sestali v šoli, kjer so bila izdana podrobnejša navodila za naslednje dni.

Z mirno vestjo lahko rečemo, da je smučarstvo naš najstarejši narodni sport. Naši smučarji pa so lahko ponosni tudi na to, za kar jih pa najbrže malo ve, da imamo prav Slovenci najstarejša tozadevna pisana poročila. Že Valvazor omenja v svoji četrti knjigi, dvajsetosmo poglavje, kako praktični in iznajdljivi so Bločani. Pa vkljub temu se je pri nas gojenje sistematičnega smučanja zelo pozno razvilo. Danes imamo najrazličnejše tozadevne tečaje, tako za zabavo, za razvedrilo, za začetnike, boljše, stare, mlade, pa tudi suhe tečaje. Kdor pa hoče imeti od smučarskega tečaja in sploh od smučanja res kaj užitek in koristi, naj ve, da jih bo deležen samo takrat, če se bo zavedal resnosti in nalog, ki jih nalaga človeku ta bela umetnost. Kaj mu pomaga ves komfort, luksuz in komodnost, pa tudi napor, če pa ni prodril v vse one tajne, ki so vsaj za začetnika težko razvojljive. Resnost, red, disciplina pa volja so predpogoji in poroki za uspeh. Za tak tečaj in tako vodstvo smo se odločili tudi mi, saj je prav tako resno smučanje za učitelje ogromnega pomena.

zeli po več izvodov iste številke, ali kolikor mogoče različne.

Izšla je 4. številka »Našega roda« z naslednjo vsebino: **Černejeva:** Pisemce. **Novoletna (pesmi).** **Hafnerjeva:** Šimnov Lipe. **Magajna:** Zaklad. **Pirnat:** Stari pomorci smo. **Gorše:** Mlada leta slavnega kiparja Iv. Meštroviča. * * *. **Brdavs (slikopis).** **Milkovič:** Medved Markec. **Sicherl:** Mladi smučar. **Herfort:** Prijatelji. **Novak:** Otroška delavnica. **Andr.-Vlad.:** Praktična uporaba narodnih vezenin. **Obširni sta nadalje rubriki Doma in po svetu in Mladina piše.** **Platnice** prinašajo uganke, za katere so razpisane nove nagrade.

Številka je izšla s prav lepo naslovnostjo stranjo **Milka Bambiča.** V ilustrativnem delu sta zastopana **M. Gaspari** in **Janez Trpin.** List prinaša fotografiji 2 Meštrovičevih del in mnogo drugih zanimivih slik.

Naša gospodarska organizacija

— **g Samopomoč učiteljskih otrok** ima danes 132 članov, ki so zavarovali skupaj 224 otroke. Zadruga izplačuje zavarovancem odpravnino ob dčživetju polnoletnosti in posmrtnino zavarovatelju v primeru otrokove smrti. Odpravnina oz. posmrtnina znaša tolikokrat po 10 Din, kolikor znaša število zavarovancev. Podpora znaša sedaj 2240 Din. Prijavite še danes svoje otroke od 3.—10. leta v Samopomoč učiteljskih otrok v Ljubljani.

— **g Poziv učiteljstvu.** Uprava Učit. samopomoči v Ljubljani je razposlala v zadnjih dneh — ostanek razpošlje v teh dneh — okrog 250 pisem kot agitacijo za nabiranje novih članov. Ta pisma so (ali bodo) prejela ravnateljstva srednjih, strokovnih in meščanskih šol, vsa sreska učiteljska društva, upraviteljska večjih osnovnih šol in nekateri tovariši in tovarišice, za katere vemo, da so US naklonjeni. Uprava US vse imenovane vlijudno prosi, da puste krožiti v pismu jim poslani letak »Učit. samopomoč« in »nabiralno polo«. Po zaključku nabiranja naj prijave (nabiralno polo) vrnejo naši upravi. Priporočamo se našim agilnim zapunikom in članom US, da pri prvem zborovanju priporočijo našo zadrugo vsem onim, ki še niso naši zadržniki. Posmrtnine se ravna po številu članov: večje število — večje posmrtnine. Uprava se nadeja boljših odzivov in se vam vsem že danes prav lepo zahvaljuje.

— **g Učiteljski dom v Mariboru.** Izkaz za december 1933: **Darila:** Šoli Sv. Križ pri Mariboru in Sv. Jurij ob Pesnici namesto venca na grob umrlega tov. **Berceta 105 Din;** učit. društvo za ptujski okraj 482 Din; učit. društvo za ormoški okraj v spomin 60letnice E. Gangla 100 Din; **Franjo Tušak,** Tezno, nabral med tovariši o priliki pogreba tov. A. Brumna v Ptuj 88 Din; **neimenovan 300 Din;** I. Womer, Maribor, namesto venca na grob tov. A. Brumna 100 Din; **Anton Hren,** Studenci, v spomin 7. I. 1934. umrle hčerke **Ljubice 500 Din;** **Vodenik Šime** in **Franja, Kranj,** namesto šopka na grob **Hrenove Ljubice 100 Din.** — Najlepša zahvala! **Gospodarska podjetja:** zemljevidi 8680, slike 2925 Din, grb Din 7750. — Na deležih je bilo vplačanih 1150 Din.

— **g Učiteljskemu domu v Mariboru** je poklonil tov. **Venigerholz** iz Središča kot novoletno darilo delnico PAP v znesku 500 Din z vsemi kuponji. **Tov. Hren** pa je daroval v počaščenje spomina svoje rano umrle hčerke **Ljubice 500 Din.**

— **g Učiteljski dom v Ljubljani** potrjuje prejem 150 Din, ki jih je poslalo **Gornjegrajsko učit. društvo.** Učiteljstvo iz Vrčje je poslalo v spomin **Anglove 60 letnice 100 Din.** Vsem prav iskrena hvala!

Blagajnik.

Ekskurzijski odsek

PRVI SMUČARSKI IZLET EO.

Po smučarskem tečaju, ki ga je priredil EO v božičnih dneh od 27. decembra 1933. do 4. januarja 1934. na Gorjušah, so izrazili člani željo, da naj bi se prirejali vsako nedeljo skupni smučarski enodnevnji izleti kamorkoli že. Odsek je to željo vzel na znanje in tudi praktično pričel izvajati to lepo zamisel.

Prvi tak izlet je bil v nedeljo, Okrog 15 tovarišev in tovarišic se nas je zbralo pred kolodvorom in z jutranjim vlakom smo se odpeljali na Vrhniko. Sneg je bil kot nalašč za smuko, vreme pa prav tako. Vrhniški tovariš, ki je čital že v dnevnem časopisju valobilo in načrt našega izleta, nam je pripravil lepo presenečenje. Preskrbel je sani in voznička. Veselo razigrane volje smo dričali Skyjöring po cesti proti Strmci. Po strašnih, kakor za stavo stegnjenih ridah Vrhniško-Logaške ceste smo se privlekli veselo razpoloženi do razpotja proti Strmci. Po dobrem polurnem dričanju smo bili v čudovito lepem smučkem svetu Strmce. Kdo bi si ne privoščil nekaj krepkih sunkov in še bolj krepkih pik! Od tam smo krenili po spodnji poti do Velike kapele in koi nato v Zaplano, kamor smo pridričali v zložen smuku do šole. Šola je dvoorzredna, moderno zidana. Postavili so jo leta 1930. Po prijaznem sprejemu tov. upravitelja in po ponovnem mazanju smuči in želoda smo krenili na Ulovko. Vrh Ulovke je visok 815 m in je raz njega krasen razgled na vse strani. Če se komu ljubi šteti cerkve in cerkvice, ki se vidijo s tega vrha, jih lahko našteje 58. Z Ulovke smo mahlnili čez Jamnik na Kuren proti Stari Vrhniki. Globača in ride v globači, pa ponve in jame in Grive in še Bog ve kaj vse, nas je tako neumiljeno prekučevalo, da je dobra volja priklopela do vrhunca. Prav takrat pa smo že pridričali na Vrhniko. Ob pol sedmih zvečer smo bili v Ljubljani vsi enih misli: Prihodnjo nedeljo na svidenje! — Izlet za prihodnjo nedeljo bo javljen v dnevnem časopisju.

Šolski radio

— **r XV. teden.** V torek, dne 23. januarja bo obravnaval gosp. **Marjan Tratar** temo: »V zdravem telesu — zdrava duša«. **Razpored:** Uvodna beseda o zdravju. **Kratek pregled** razvoja telesne vzgoje od najstarejših narodov do danes v smislu gornjega naslova. **Pomen** Sokolstva za razvoj in dvig Slovanstva — predvsem bratske CSR in Jugoslavije. **Zakon SKJ** in novi zakon o telesni vzgoji pri nas. **Nekaj določb** in razlaga tega zakona ter kako se bo uvedla pri nas obvezna telesna vzgoja. **Pred oddajo** naj se ponovi zgodovina telovadbe in Sokolstva, kar bo najboljše priprava za gornjo temo. — V petek, dne 26. januarja bo govoril gosp. **Pero Horn** »O lepem vedenju«. **Razpored:** 1. Moje vedenje do součencev. 2. Kaj dolgujem vsem drugim. 3. Kaj drugi sklepajo iz mojega vedenja. — V soboto, dne 27. januarja bo oddajala ob 10. uri »Svetosavsko šolsko proslavo« **Pravoslavna cerkvena občina.**

PROGRAM ODDAJ V FEBRUARJU.

Sobota 3. februarja ob 9. uri: Strossmayerjeva proslava; I. dekl. mešč. šola v Ljubljani.

Torek 6. februarja: Ob obletnici Vodnikovega rojstva; g. dr. **Rudolf Kolarič.**

Petek 9. februarja: Narodna pesma i pripovetka; dr. **Rupel.**

Torek 13. februarja: Pravljice; ga. **Minka Kusova.**

Petek 16. februarja: Kaj lahko otrok materi pomaga; ga. **Andreja Gumova.**

Torek 20. februarja: Potovanje po naši sosednji Rumuniji; g. dr. **Valter Bohinec.**

Petek 23. februarja: Moji starši so tako sitni; g. **Pero Horn.**

Torek 27. februarja: Uskoki — čuvvarji našega morja; g. **Viktor Pirnat.**

— **r Kmetijska radio predavanja.** V nedeljo dne 21. januarja ob 7. uri 45 minut: O selekciji kulturnih rastlin II.; gosp. ing. **Ferlinc Bogdan.** Ob 16. uri: O rastlinskih boleznih; gosp. ing. **Zapltnik Ivan.**

VEČ NAVEZANOSTI!

Danes teden sem v članku »Šolski radio v službi vzgoje«, napisal nekaj misli o poslanstvu, ki ga ima naša institucija na vzgojnem polju. Dovolil sem si nasvet, da ne bi briskrali dela našega odseka pri organizaciji, da ne bi v mikrofon govorjene besede brez haska šle mimo nas«. Prav gotovo ni bil v teh besedah kak očetek, namenjen temu ali onemu. Prav nasprotno! Vem za precej šol, ki ne zamude nobene oddaje šolskega radia in se deloma tudi pripravijo na napovedano predavanje. In vendar, besede govorjene v mikrofon, gredo kljub temu še vedno lahko mimo!

Temu bi morali priti v okom! Vodstvo naše postaje je že pred 4 leti delalo na uresničenju ideje šolskega radia. Banska uprava je izdala zadevno dovoljenje in oddajo tudi — financira. Je to vendarle precejšen znesek, ki naj bo narodno vzgojno dobro naložen. Odsek za šolski radio ima s pripravami in sejami, z dopisovanjem in drugim mnogo posla in truda. Škoda bi torej bila velika, če bi šli uspehi mimo. To pa bi se kaj hitro zgodilo, ko bi sam ne poznal potreb, ki jih ima mladina. Verujte mi, da ni lahko misliti na vse! Tudi ni prijetna tista misel: »Bog ve, kako je današnja oddaja ugajala!« Tako predavatelj kakor tudi odsek sta potrebna in željna več zveze s poslušalci.

Vse drugače je predavatelju, ki zagna, da so ga tu in tu poslušali, dobro razumeli in ali se z izvajanji strinjajo ali ne! Ni potrebno, da bi potem nastala polemika, kaj drži in kaj ne, dobro je pa vendarle, da predavatelj izve za mnenje poslušalcev. Seveda je tako mnenje kaj čisto zelo krivično, treba ga je pač previdno izraziti. Pa tudi odseku bi prišla taka poročila v korist. Odsek bi se mnogo lažje gibal in bi mogel še bolj izbirati med predavatelji in zlasti med snovjo. Tako bi končno mogel sestaviti program po nekem določenem sistemu. To vemo vsi, da so priložnostna predavanja lepa in razveseljava, sistematična pa so globlje segajoča.

To bi se dalo doseči s sodelovanjem poslušajočih šol. Zato si dovolim izraziti svoje mnenje. Ko že »žrtvujemo« čas za poslušanje, pa tudi za pripravo na predavanje, vzemimo si še pol ure časa drugi dan po predavanju in se z otroki nekoliko porazgovorimo o njem. Videli in spoznali bomo zelo zanimive stvari: kako so otroci poslušali, kako se zanimali, kaj in kako so razumeli in kaj ne in — kar je glavno in izobraževalno in vzgojno — kaj in kako morejo slišano vzporediti s svojim lastnim doživljanjem. Brez tega zadnjega je šlo predavanje — mimo! Tudi potpisna in druga abstraktna predavanja se dajo uporabiti za aplikacijo. Zlasti pa zgodovinska, prirodopisna in vzgojna. Tu in tam daje predavanje lepo snov za spise naloge. Pri vsem tem pa učitelj spozna duševno-vzgojno in inteligentno višino učenčev. To pa je tudi važna pridobitev.

Odseku za šolski radio bi potem kratko sporočili, kakšen je bil prejem, ali ni bila beseda morda prehitra, kako so otroci razumeli in sprejeli dotično predavanje in kakšnih predavanj si žele.

To bi bil dragocen material za odsek, plodonosno delo za naš izobraževalni in vzgojni radio in študij za naše stanovsko delo. Žrtve pa bi bila majhna, morda 1 dopisnica mesečno.

Vrh tega bi rasla navezanost na naš radio in počutili bi se ob njem kot sodelavci močnejši in zadovoljnejši.

Pero Horn

Stanovska organizacija JUU

Iz sekcije

POZIV

VSEM UČITELJSKIM DRUŠTVOM DRAVSKE BANOVINE!

1. Vsa društva naj tekom januarja poravnajo zaostalo članarino do inkl. decembra, sicer bo sekcija primorana predlagati na prihodnjem občnem zboru društvenih predsednikov, društva z večjimi dolgovi v črtanje iz svojega udruženja. Tekom prihodnjih dni dobe vsa društva obračune in prosimo takojšnjih nakazil v breme izkazanih saldov.

2. Članarina naj se vplačuje vedno mesečno vnaprej. Pobero naj jo upravitelji (-ce) ali poverjeniki (-ce) ter naj jo takoj po izplačilu mesečne plače oddajo društvu (-i) blagajniku(-ci). Ta pa nakaže skupno vsoto najkasneje do 15. vsakega meseca glavnemu blagajniku sekcije.

3. Mesečne prijave naj se redno in točno pošiljajo sekciji. Vsaka prijava se mora glede števila članstva vjemati s prejšnjo. Tudi te prijave naj bodo vsaj do 15. vsakega meseca pri sekciji.

4. Upravitelji (-ce) se naprošajo, da ukrepejo potrebne korake pri krajevnih šolskih odborih v svrhu poravnave oziroma plačila zaostale naročnine »Popotnika«, ki sega že v visoke tisočake.

5. S posebno okrožnico je naprosila sekcija vsa učiteljska društva, da prispevajo po danih možnostih za kritje stroškov tečaja brezposelnih učiteljskih abiturientov. Dosedaj se je temu vabilu odzvalo 15 učiteljskih društev. Primanjkljaja pa je še Din 5.780'75, katerega zneska pa glavna blagajna sama ne more kriti. Prosimo, da tudi ostala društva nakažejo sekciji v to svrhu primeren znesek.

6. Sklep zadnje banovinske skupščine je bil, da ustvarimo za članstvo dravske banovine obrambni ali zaščitni sklad na ta način, da se o tem vsa društva izjavijo. In če bo večina društev, oziroma članstva za to, se uvede v letu 1933/34. enkratno obvezno plačanje á Din 5— od vsakega člana. Ker se je za ta potrebno in nujno potrebni sklad izreklo že 25 učiteljskih društev, je postalo plačanje tega prispevka obvezno za vse organizirane člane naše sekcije. Zato prosimo, da društva, ki določene prispevka še niso pobrala pri svojih članih, store to čimprej, ker je imela sekcija dosedaj že mnogo stroškov v raznih zaščitnih primerih načelne važnosti. O tem skladu bo vodila sekcija poseben račun, ki ga bo izkazala vsakokrat ob zaključku letnega obračuna.

Predsednik:
Ivan Dimnik.

Blagajnik:
Rado Grum.

—s Dopisovanje v organizacijskih zadevah. Događa se, da poedinici naslavljajo dopise v organizacijskih zadevah na posamezne funkcionarje pri vodstvu sekcije. V interesu evidence in ekspedicije je, da pošiljajo dopisnike dopise le na uradni naslov sekcije.

Iz društev:

= SRESKO — UČITELJSKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG bo zborovalo v soboto 3. febr. t. l. ob pol 10. uri dopoldne v Narodnem domu v Mariboru. Poleg običajnih točk je na sporedu še: »Stik učiteljstva z oblastnimi korporacijami za pospeševanje kmetijstva«, predava sres. kmet. ref. g. svetnik VI. Kureč. b) Razgovor o preizkusnem prakticanju z novim učnim načrtom za osn. šole. Za točko c) si pripravimo predloge, kje in kako upostavimo take stike in načrte za skupno delo. Za točko c, ki je z ozirom na zaukazano prakticanje novih učnih načrtov prav aktualna, si kolikor mogoče vsi pripravimo poročila, kako smo si zamislili in sestavili to prakticanje, kakšne so naše prve izkušnje in kaj bi bilo spremeniti že po dobljenih prvih rezultatih. Morda vsaj za I. in II. razred tokrat slišimo mnenja učiteljstva vseh šol našega društvenega okoliša.

Eno uro pred zborovanjem, t. j. ob pol 9. uri bo seja upravnega in nadzornega odbora, katerih člani naj bodo točni! Tov. predsednik bo poročal tudi o prvem, pripravnem sestanku za anketo društev, ki se je vršil pri g. generalu Maistru. Zadržani, pošljite opravičila! Ostali, bodite točni in vztrajajte do konca zborovanja! Iskreno so spet vabljeni nezaposleni učit. abiturienti(-ke). Tov. pozdrave!

Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO V ORMOŽU bo zborovalo v soboto dne 3. februarja 1934. ob 9. uri v Ormožu. Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO V BREŽICAH bo zborovalo v soboto, dne 10. februarja 1934. točno ob 9.30 uri v narodni šoli v Brežicah. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu aktualno predavanje o računskem pouku po Lavtarjevi metodi (referira ga. dr. Pirkmajerjeva) ter situacijsko poročilo. Vljudo nobi odbor.

= JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU bo zborovalo dne 3. februarja v dvorani Glasbene Matice v Ptuj. Začetek zborovanja ob 9. uri.

Točke dnevnega reda so običajne. Predaval bo tov. Hasl.

Odbor.

Poročila:

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR LEVI BREG je zborovalo 2. dec. 1933. Od 85 članov navzočih 72, t. j. 85%, odsotnih 13.

Eno uro pred zborovanjem sta imela sejo društveni upravni in nadzorni odbor. Zborovanje je otvoril predsednik tov. Vauda Mirko ter se uvodoma spomnil nenadoma umrlih pokojnih tovarišev Čepe-ta Franca in Bercè-ta Josipa, s katerima zgubi društvo dva odlična funkcionarja, od obeh se je na grobu poslovil tov. predsednik. Naglašal je zgodovinske in spominske dni v decembru, se spomnil jubilaranta 60letnika tov. Gangla, ki nam bodi vse-zvor in vsvzged v delu za narod, dom in kralja.

Namesto umrlega tov. Čepe-ja je bil izvoljen v upravni odbor tov. Pur Franc, namesto umrlega tov. Bercè-ta pa blagajnikom tov. Ferk Ivan. Težko se je tov. predsednik dalje poslovil od agilnega, na skrajni severni meji na Sladkem vrhu mnoga leta neustrašno delavnega in mnogo trpečega, sedaj v Maribor premeščenega tov. Jakopeca Karla. V šolsko-vrtnarski razstavni odbor so bili izvoljeni tovariši-cc: Pur Josip, Safarič Franc, Sardoč Adam, Droč Janko, Kramer Franc, Šalda L., Črno Drago, Tetelnovani Ferencakova. Tov. predsednik je po objavi dopisov podal situacijsko poročilo.

Važni sklepi:

1. Sprejme se novi poslovnik za stanovsko razsodišče.

2. K akciji prevzema ljubljanske radiopostaje na dopis ZKD naj se povabi tudi naša sekcija.

3. Za 3 iz bedn. fonda nameščene učit. abituriente krije članarino društvo.

4. Zbor ne odobrava brez soglasja društev sklenjenega, čeprav le enkratnega poviška naročnine »Našega roda« za 50 par na račun »Mladinskega časopisa«; istega bomo lažje razpečali učencem, ki so itak že težko pridobljeni naročniki »Našega roda«.

5. Poročilo o našem prvem zborovanju je žal »Učit. tov.« priobčil skrajšano ter je tako izpadlo par važnih momentov, kakor sicer priznavamo umestnost krajšanja takih poročil.

6. Na predsednikovo vabilo hoče članstvo agilno sodelovati pri »Klubu prijateljev vaše kulture«.

Tov. predsednik pozdravi še došlega tov. sres. nadz. Tomaziča, tov. Vrance in končno došlega zastopnika CMD tov. Škulja France-ta, ki nas je v navdušenih besedah bodril k sodelovanju za razmah in podpiranje tradicionalno veličastne Ciril Metodove družbe. Nato se je pričela prav za prav glavna točka tega zborovanja: razprava o položaju našega narodno-obrambnega in sploh nacionalnega delovanja ob severni meji. Bil je to pravcati narodno-obrambni parlament, ki je blizu 2 uri o živi, iskrenega domoljubja prepojeni in vsega dosejanega konglomerata preštevanih organizacij in temu sledečega celjenja sil sili debatati energično zagrabil ta pereči problem. Tov. predsednik je sestavil za koncentracijo vseh društev, sistematizacijo narodno-obrambnega in sploh nacionalnega dela obširno resolucijo, ki je bila z aklamacijo in soglasno sprejeta, da se razpošlje vsem merodajnim društvom in činiteljem v svrhu čim prejšnjega sklicanja tozadevne ankete. (Resolucijo je objavil »Učit. tov.« št. 21 na uvodnem mestu.) Prihodnje zborovanje bo 3. februarja 1934.

Vauda Mirko, preds. Senekovič Alojz, taj.

+ JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GOR. je zborovalo dne 13. dec. 1933 pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Včlanjenih 41, nečlanov 1. Udeležba je bila povoljna kljub skrajno slabemu vremenu. Predsednik tov. Štuhec pozdravi navzoče, posebej še sreskega kmet. referenta g. Kureta iz Maribora in tov. Mikša iz Lokavca. — Omenj nadalje razmere, v katerih živi in deluje učiteljstvo, spodbuja tov. k javnem udeleževanju v korist stanovskih stremeljenj ter preide na dnevni red. Dopisi: Na prošnjo mariborskih učit. abiturientov za denarno podporo, so navzoči soglasno sklenili podariti iz društvene blagajne:

200 Din namesto brzovajke E. Ganglu k šestdesetemu rojstnemu dnevju.

Za postavitev spomenika Veljku Čubri-loviću prispevajo člani po Din 2'50.

Poslovnik za stanovsko razsodišče se sprejme.

Vse ostale dopise je vzelo učiteljstvo brez

debate na znanje. Poročilo o izvenšolskem delu je odpadlo, ker poročevalec ni bil navzoč. Tov. blagajnik je podal kratko blag. poročilo ter pohvalno ugotovil, da članstvo skoraj brezizjemno izpolnjuje svoje obveznosti napram organizaciji. Sledilo je nad vse zanimivo predavanje sres. kmet. ref. g. Kureta. Predaval je o važnosti in razvoju kmetijstva. Predsednik se je predavatelju v imenu navzočih najtopleje zahvalil. Pri tej priliki se je sklenilo, da pošlje društvo sekciji dopis sledeče vsebine:

Radi uspešnega sodelovanja učiteljstva za povzdigo kmet. gospodarstva prosimo sekcijo, naj ista izposluje pri kraljevski ban-ski upravi, da bodo tudi šol. upraviteljstva obveščena o akcijah za pospeševanje kmetijstva in naj bi dobivala dopise kmetijske stro-ke tudi šol. upraviteljstva.

Prihodnje zborovanje bo meseca febru-erja pri Sv. Lenartu.

Štuhec Jakob, preds. Golob Josip, tajnik.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

UČITELJSKA SAMOPOMOČ NA POLJSKEM.

Ker je bilo na Poljskem mnogo učiteljev odpuščenih, in sicer zaradi štednje, je ustanovila Zveza poljskega učiteljstva poseben fond. Iz prispevkov iz tega fonda pomaga poljsko učiteljstvo lajšati bedo onim tovarišem, ki jih je zagrabila neusmiljena kriza. Fondu so zato nadeli ime: »Fond vzajemne pomoči«. Ze od prvega januarja 1933. veljajo določbe tega fonda, čigar dohodki tvorijo prispevki organizacije za te namene, prostovoljni prispevki in darila.

Iz fonda se podeli pomoč enkrat za vselej onim članom Zveze poljskega učiteljstva, ki so bili odpuščeni iz službe brez lastne krivde in nimajo pravice do penzije in ne morejo dobiti nameščenja. Vendar pa imajo pravico na pomoč samo oni člani organizacije, ki so bili najmanj tri leta v organizaciji.

Pomoč je trojna: a) darilo 1000, 500 ali 300 zlotih. b) pomoč, c) štipendija. Darilo 1000 zlotih more dobiti član, ki je bil najmanj 14 let nepretrgoma član organizacije; 500 zlotih prejme, kdor je bil najmanj 8 let organiziran in 300 zlotih, kdor je bil 6 let član.

Pomoč (pod b) dobijo oni člani, ki nima-jo pravice na darilo, to je, oni, ki niso bili toliko časa v organizaciji. Štipendija pa se podeli onim učiteljskim sirotam, ki bi rade študirale.

V Varšavi pa ji je učiteljstvo zgradilo tudi svoj samopomočni učiteljski dom. Ta je urejen za to, da nudi otrokom podeželskih učiteljev, ki so člani Zveze poljskega učiteljstva, kakor tudi članom, ki prihajajo v Varšavo za krajši čas prenočišče in ceneno prehrano. Velike važnosti je ta učiteljski dom za učiteljstvo, ki se udeležuje raznih tečajev.

V zavodu je 98 otrok, ki obiskujejo najrazličnejše šole. Vsi so otroci učiteljev iz najrazličnejših krajev Poljske. V lanskem letu je bilo v tej hiši oddanih 15.198 prenočišč; najmanj prenočišč je bilo novembra, namreč samo 38, največ pa julija 938. Organizacija poljskega učiteljstva ima tudi svoj zdravstveni dom in letoviški dom pod Tatrami.

Gorenjo notico sem obelodanil iz vzroka, da se tudi mi nekoliko intenzivneje zainteresiramo za naš ljubljanski »Učiteljski dom«. Toliko časa že zbiramo, pomagamo ustanavljati najrazličnejše domove, dajemo društvom pobudo in veselje, sami pa čakamo in čakamo. Klic podeželskega učiteljstva mora biti: »Zidajmo svoj dom«. Dolžnost vsakega pa je, da nabira v svojem službenem kraju in pomaga s svojimi sredstvi vsaj za 20 opek. Ko bo enkrat naš dom stal, ne bo več takega povpraševanja po Ljubljani. K.

USTROJ TURŠKEGA ŠOLSTVA.

V novi Turčiji je zavzela prosveta silen razmah. Šolstvo se širi in je tudi njega organizacija prav dobro urejena. Šolstvo je centralizirano in učitelje narodnih šol namešča prosvetni minister. Prosvetno ministrstvo v

Turčiji ima dva glavna oddelka, administrativnega in didaktičnega. Nadzorstvo nad vsemi šolskimi ustanovami vodi prosvetni minister. Z administrativnimi posli se bavijo generalne direkcije.

Šolska obveznost v Turčiji se prične s 6. ali 7. letom in traja 5 let. V šolskem letu je bil uveden za osnovne šole nov povsem moderen učni načrt. Da zamore učiteljstvo slediti zahtevam nove šole, se prirejajo ob vsakih počitnicah učiteljski tečaji, na katerih predavajo domači in tudi tuji priznani pedagoški delavci. Turško učiteljstvo hodi tudi v Evropo in Ameriko proučevati tuje šolstvo in jih je skupno z dijaki sedaj 1000 v inozemstvu.

Centralni naučni in prosvetni svet skrbi za razvoj šolstva, vendar more pošiljati Turčija komaj polovico svojih otrok redno v šolo, ker primanjkuje učiteljstva. Turčiji je namreč potrebnih še približno 30 tisoč učiteljev. To dejstvo bomo lažje razumeli, ako pomislimo, da se je začelo turško šolstvo razvijati šele po vojni po nastopu Kemal paše. Za pobijanje nepismenosti naredijo sicer mnogo analfabetskih tečajev, v katerih poučujejo poleg učiteljev tudi profesorji; tudi pri vojakiš se morajo vsi nepismeni učiti čitanja in pisanja, a prosveta in šolstvo v Turčiji bosta dosegla pravo stopnjo šele tedaj, ko bodo že daleč v pozabljenju težave prvega razvoja.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—

FR. P. ZAJEC

izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Avgust Agnola

LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA 10.

Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zreal in šip. Kompletno opreme za restavracije, hotele, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo.

Luksuzni predmeti.

Šolske knjige

za vse kategorije šol in po najnovjših izdajah

Šolske zvezke

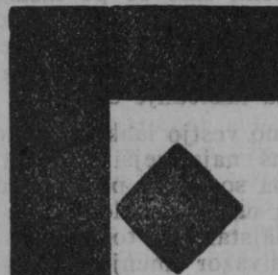
vsakovrstne, za šolske in domače vaje

Šolske potrebščine

za vse mogoče šolske zahteve Vam nudi vedno

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6 — MARIBOR, TYRŠEVA ULICA 44

LABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA ŠT. 5

Nudimo veliko izbiro angleškega in češkega blaga za gospode in dame. — Krasna izbira v zastorih, posteljne preproge, pregrinjala in odeje. Pliš vzorčast in gladek za divane. — Velike preproge v plišu in linolej. — Belo blago za rjube in perilo v poljubnih širjavah. — Zima, perje, puh, kapok od najcenejše do najboljšje vrste.

Postrežba točna in solidna.

3. Poročilo nadzorstva o poslovanju in računskem zaključku.

Nadzorstvo se je konstituiralo v svoji seji dne 2. februarja 1933.

Načelnik: Skulj Fran, šol. nadzornik v p.; načelnikov namestnik: Levec Janez, šol. upravitelj v p.; člani: Ambrožič Josip, učitelj; Flerè Fran, učitelj; Sodnikova Marija, strokovna učiteljica; vsi v Ljubljani. Dne 23. februarja, 20. junija, 23. septembra, 30. novembra 1933. in 13. januarja 1934. je nadzorstvo izvršilo glavno revizijo.

Prepričalo se je, da posluje načelstvo uspešno, vsestransko po pravilih in da se računski zaključek za poslovno leto 1933. popolnoma ujema s knjigami, prilogami in blagajniškim stanjem.

Zato predlaga:

XXXI. redni občni zbor izvoli odobriti računski zaključek Hranilnice in posojilnice „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani, registrovane zadruga z omejenim jamstvom, za poslovno leto 1933. ter podeliti načelstvu absolutorij.

V Ljubljani, dne 13. januarja 1934.

Za nadzorstvo:

Načelnik:
Fran Skulj, s. r.

Načelnikov namestnik:
Janez Levec, s. r.

Člani:
Fran Flerè, s. r.

Marija Sodnikova, s. r.

Josip Ambrožič, s. r.

4. Predlog o znižanju obrestne mere in upravnih stroškov.

5. Volitev v načelstvo in nadzorstvo.

Volita se po dva člana v načelstvo in nadzorstvo.

Volita se po dva namestna člana v načelstvo in nadzorstvo.

6. Pregled

o prometu in uspehu za čas od 1. januarja 1926. do 31. decembra 1933.

Poslovno leto	V teku leta						Ob koncu poslovnega leta																																																																																																																																																																																																
	novih za-družnikov		vplačanih deležev		novih vlagateljev		vloženo		novih dolžnikov		danih posojil		zadruž-nikov	deležev		vlagateljev	vlog		dolžnikov	posojil		čistega dobička		za dobre namene določeno		rezerva																																																																																																																																																																													
	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p		Din	p		Din	p		Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p																																																																																																																																																																										
1926	59	737	50	15	301.631	19	221	454.900	—	569	8.100	—	229	511.311	90	229	528.761	39	3.522	63	1.450	—	16.983	29	1927	59	737	50	9	115.641	07	120	465.550	—	612	8.612	50	232	623.285	92	267	639.519	66	3.677	91	1.700	—	21.022	50	1928	79	987	50	12	168.403	33	144	459.500	—	684	9.475	—	230	674.763	90	317	678.109	51	8.049	80	1.650	—	29.230	30	1929	55	687	50	10	230.956	16	130	569.500	—	729	9.687	50	232	731.881	67	329	742.271	55	9.985	96	1.850	—	39.326	26	1930	57	712	50	2	128.453	37	156	577.250	—	767	10.150	—	211	821.911	66	357	854.452	18	18.738	15	1.750	—	58.178	41	1931	57	712	50	11	168.770	12	128	602.700	—	802	10.575	—	217	919.739	11	365	971.099	31	16.883	86	1.700	—	75.176	27	1832	66	825	—	10	142.392	26	136	614.300	—	862	10.325	—	210	1.010.131	06	401	1.092.797	85	23.268	21	1.650	—	98.576	48	1933	68	850	—	16	367.135	—	119	661.550	—	917	11.975	—	220	1.080.945	20	419	1.200.264	97	34.254	73	2.100	—	132.967	21

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 10.797

Vabilo

XXXI. rednemu občnemu zboru

ki bo

v petek, dne 2. februarja 1934. ob 10. uri v zadrugi pisarni v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva o združnem poslovanju.
2. Poročilo načelstva o računskem zaključku za leto 1933.
3. Poročilo nadzorstva o poslovanju in računskem zaključku.
4. Predlog o znižanju obrestne mere in upravnih stroškov.
5. Volitev v načelstvo in nadzorstvo.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se skliče pol ure kasneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je v zmislu § 24. združnih pravil sklepčen brez ozira na število navzočih združnikov.

Načelstvo.

1. Poročilo načelstva o združnem poslovanju.

Po XXX. rednem občnem zboru (dne 2. februarja 1933.) se je konstituiralo načelstvo v svoji seji istega dne takole:

Načelnik: Kecelj Alojzij, učitelj v p.; načelnikov namestnik: Režek Juraj, učitelj v p.; blagajnik: Sadar Vendelin, učitelj v p.; člani: Furlan Jakob, nadučitelj v p.; Likožar Anton, nadučitelj v p. je umrl 22. julija 1933.; na njegovo mesto je bil vpoklican Perko Lovro, šolski upravitelj v p.; Zupančič Vita, strokovna učiteljica v p.; vsi v Ljubljani.

Zadruga je član „Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani“, ki izvršuje zakonito predpisano revizijo.

Načelstvo je imelo v teku poslovnega leta 13 sej.

Zadruga uraduje razen praznikov vsak torek, četrtek in vsako soboto od 15. do 18. ure.

Ob koncu leta 1932. sta bila 862 združnika s 124.358 deleži; leta 1933. je pristopilo na novo 68 združnikov s 52.992 deležema; konec decembra 1933. pa je postala pravoveljavna odpoved 44.339 deležev; izstopilo je 13 združnikov; tedaj je ob koncu leta 1933. 917 združnikov s 133.011 deleži. — Odpovedani deleži se izplačajo proti predložitvi združne knjižice.

Ob koncu leta 1932. je bilo 210 hranilnih knjižic v vrednosti Din 1.010.131'06, na novo se je izdalo 16 hranilnih knjižic, uničilo pa 6; ostane torej 220 hranilnih knjižic v skupni vrednosti Din 1.080.945'20.

Zneski do Din 2000'— se izplačujejo takoj, oziroma naslednji uradni dan. Za zneske nad Din 2000'— pa velja mesečna odpoved.

